

МОНІТОРИНГ ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ЗА ОСВІТНЬО- ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ «ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННА СПРАВА»

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Мета дослідження – вивчення думок здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти щодо стану академічної доброчесності при навчанні за освітньо-професійною програмою «Готельно-ресторанна справа».

Метод дослідження – анонімне електронне анкетування за спеціально розробленим інструментарієм (*Google Форм*), розміщеним на офіційному web-сайті Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (ТДАТУ) за адресою <http://www.tsatu.edu.ua/vnutrishnja-systema-zabezpechennja-jakosti-vyschoji-osvity/onlajn-opytuvannja-stejkholderiv-schodo-jakosti-osvity/>.

Цільова аудиторія – здобувачі вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Готельно-ресторанна справа» ТДАТУ (респонденти).

Опитування респондентів було проведено в **2 семестрі 2020-2021 навч. року** за анкетю: «Академічна доброчесність». Процедури, види та форми оцінювання повністю відповідають Положенню про опитування учасників освітнього процесу в ТДАТУ

Респондентам було запропоновано відповісти на одинадцять питань, що оцінювали: якість освіти, рівень корупції в університеті, недоброчесність в процесі навчання та вивчення дисциплін, навчальне навантаження; колективи кафедр та ППБ викладачів, що є взірцем доброчесності. За результатами проведення анкетування керівництво ТДАТУ, факультету (інституту), кафедри може застосовувати різні форми адміністративного впливу та вживання корегувальних дій.

Всього опитані **41 респондент** (здобувач ступеня вищої освіти «Бакалавр»), що склало **71%** від загальної кількості здобувачів за цією освітньою програмою. Розподіл респондентів за курсами навчання наведено на рисунку 1. *Результати було опрацьовано за допомогою програмного забезпечення Microsoft Excel (з допустимою похибкою вимірювання 0,1%).*

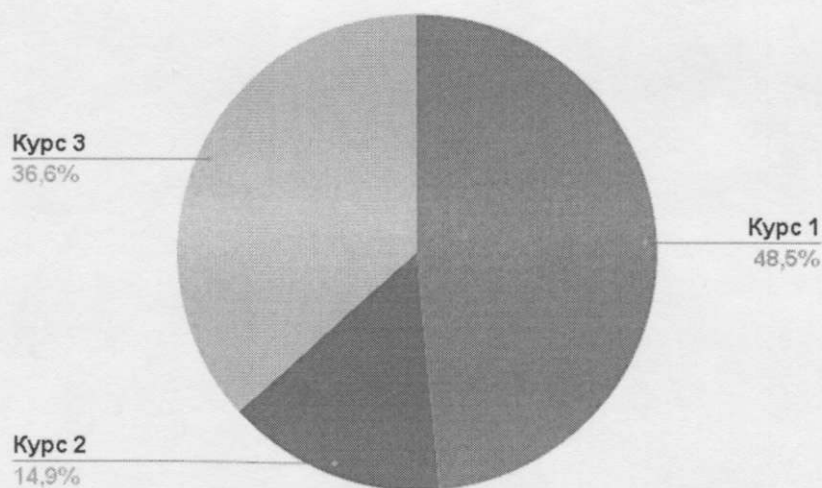

Рисунок 1 – Розподіл респондентів за курсами навчання

1. Здобувачам було запропоновано оцінити *якість освіти, яку вони отримують в ТДАТУ* за наступною шкалою (рівні): дуже низький; загалом низький; середній; загалом достатньо високий; дуже високий. Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 2.

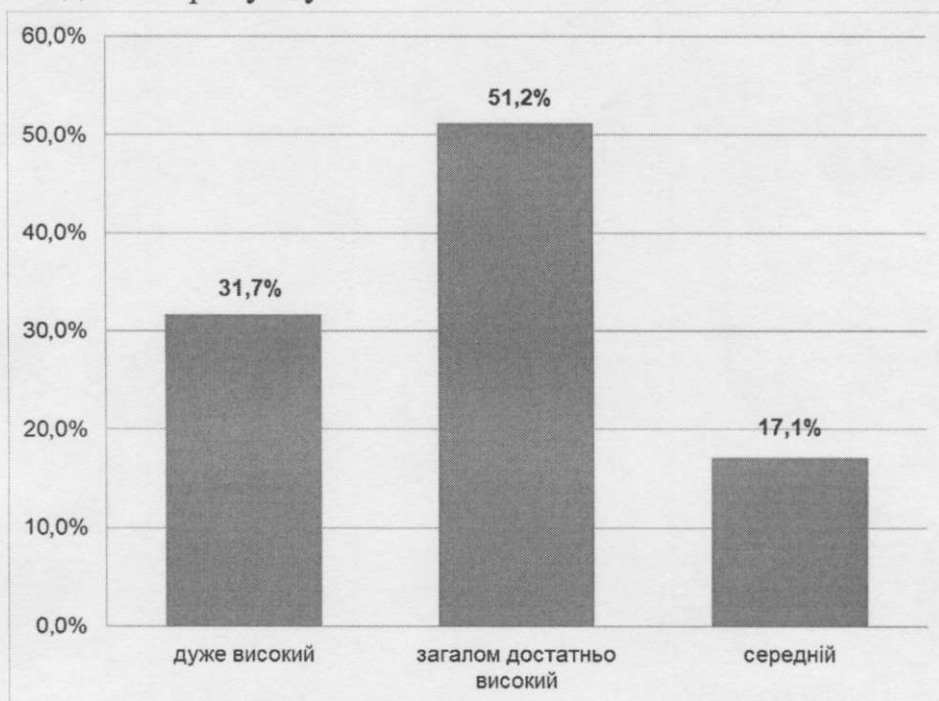

Рисунок 2 – Оцінювання якості освіти в ТДАТУ здобувачами вищої освіти (у відсотках)

З аналізу рисунку 2 не важко пересвідчитися у високій оцінці якості освіти в ТДАТУ, а саме рівні «дуже високий» 31,7% та «загалом достатньо високий» 51,2%.

2. Здобувачам вищої освіти було запропоновано *оцінити корупцію в університеті* за наступною шкалою: ні, не стосуються зовсім; частково стосуються, але часто викладачів провокують самі студенти; стосуються частково, і "ініціатива" належить деяким викладачам; корупція у нас масове явище, у якому задіяні усі – і

студенти, і викладачі. Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 3.

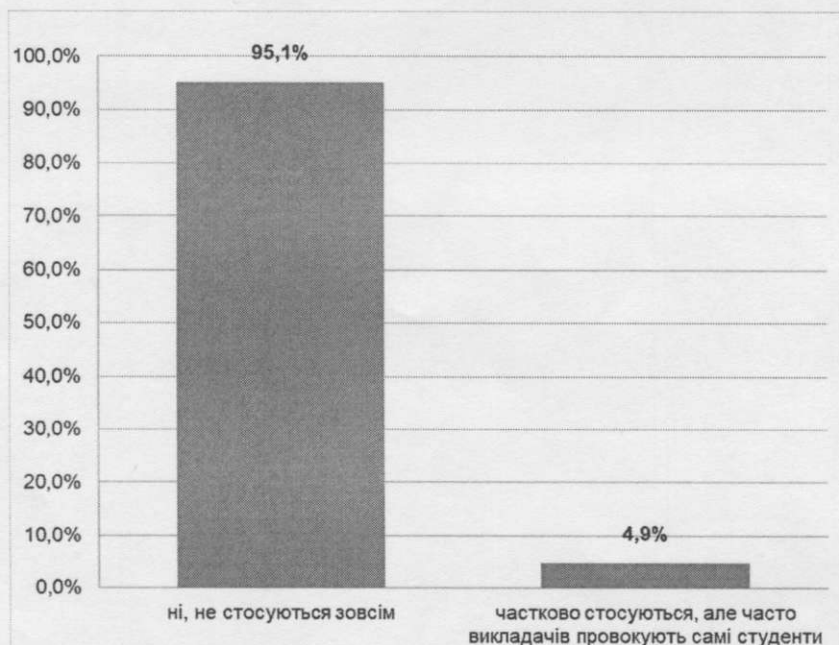

Рисунок 3 – Оцінювання здобувачами вищої освіти рівня корупції в університеті (у відсотках)

Аналіз рисунку 3 свідчить про низький рівень корупції в ТДАТУ, а саме респонденти відповіли 95,1 % «ні, не стосуються зовсім». Дали відповідь «частково стосуються, але часто викладачів провокують самі студенти» 4,9% респондентів.

3. Здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: «Чи доводилось Вам особисто в цьому семестрі робити наступне...?». Варіанти відповідей були наступні – *часто, рідко, ніколи*:

- дарувати подарунки викладачам
- надавати викладачам на послуги кафедри
- купувати навчальні матеріали кафедри
- купувати реферат
- купувати курсову роботу
- купувати дипломну роботу
- платити гроші за оцінку
- платити за поселення у гуртожиток
- готувати шпаргалки для складання заліків, іспитів, ПМК
- списувати з власних конспектів на контрольних заходах
- завантажувати матеріали з Інтернету, компілювати і здавати як власні.

Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 4. Тут не наведені відповіді, що отримали 100 % «ніколи»: *купувати дипломну роботу, реферат, платити гроші за оцінку*.

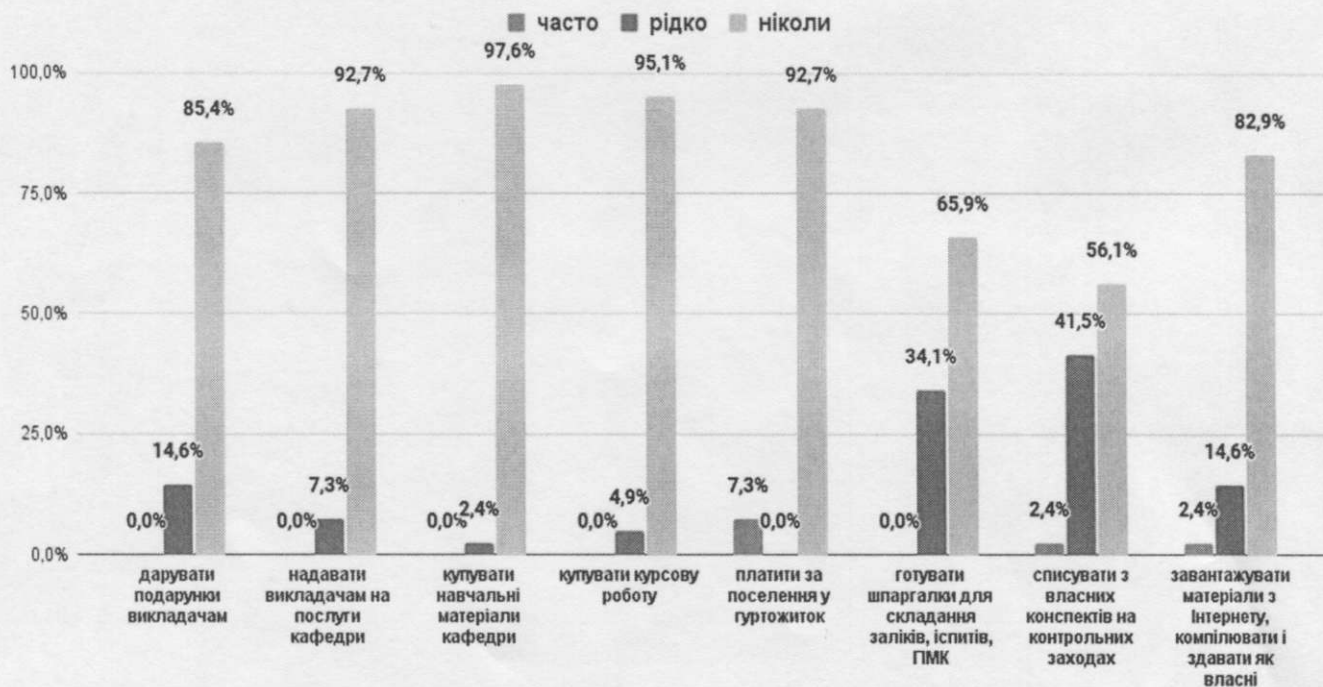

Рисунок 4 – Оцінювання здобувачами вищої освіти дій щодо питань недоброчесності в університеті (у відсотках)

Аналіз відповідей показує, що в середньому 88,0% респондентів перелічених дій щодо питань недоброчесності в університеті не робили. Респонденти (44%) вказали, що «часто» і «рідко» списувати з власних конспектів на контрольних заходах; 34% «рідко» - готувати шпаргалки для складання заліків, іспитів, ПМК; 14,6% «рідко» - дарували подарунки викладачам та завантажувати матеріали з Інтернету, компілювати і здавати як власні.

4. В продовженні попереднього питання здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: «Якщо Ви в цьому семестрі особисто робили щось з вище переліченого, то з якою метою?». Варіанти відповідей були наступні (кількість відповідей не обмежено):

- для того, щоб вступити до ЗВО
- для того, щоб отримати потрібну оцінку
- для того, щоб не здавати лабораторні і практичні роботи
- для того, щоб не робити особисто курсову чи дипломну роботу
- це був «знак вдячності»
- в мене не було вибору, я діяв під тиском вимог викладача.

Дали відповідь на це запитання **14 (34%)** з **41** респондентів, які відповіли, що робили недоброчесні дії для того, щоб отримати потрібну оцінку 64,3 % та 21,4% в «знак вдячності» рис. 5).

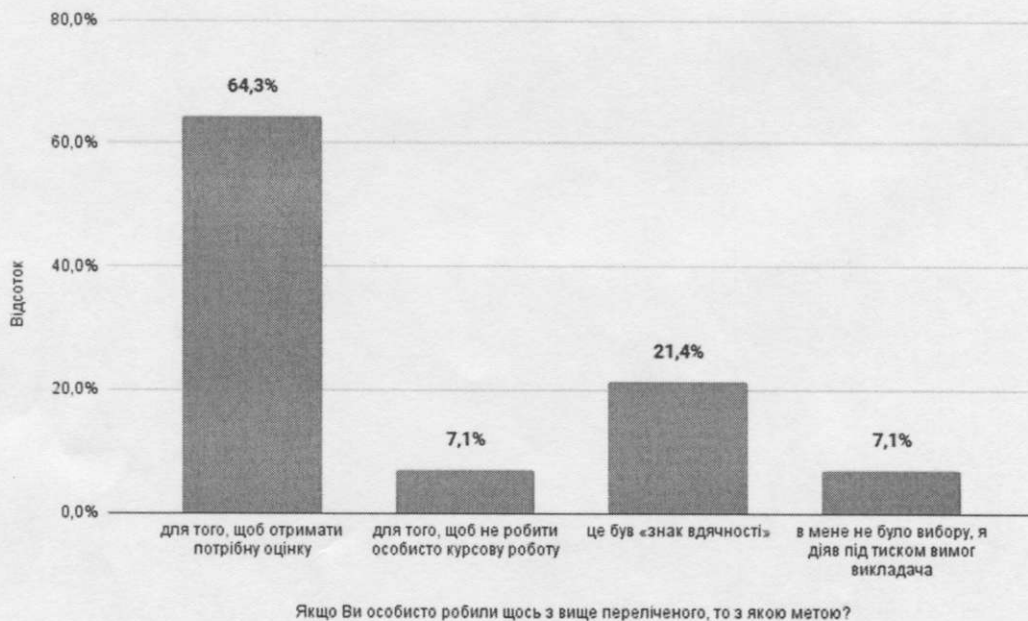

Рисунок 5 – Результати опрацювання відповідей респондентів (у відсотках)

5. Здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: «В який спосіб можна дізнатися про існування можливості «купити» оцінку?». Варіанти відповідей були наступні (кількість відповідей не обмежено):

- від самого викладача
- від старости
- від методистів, лаборантів тощо
- від студентів старших курсів
- від своїх сокурсників
- не володію такою інформацією

Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 6.

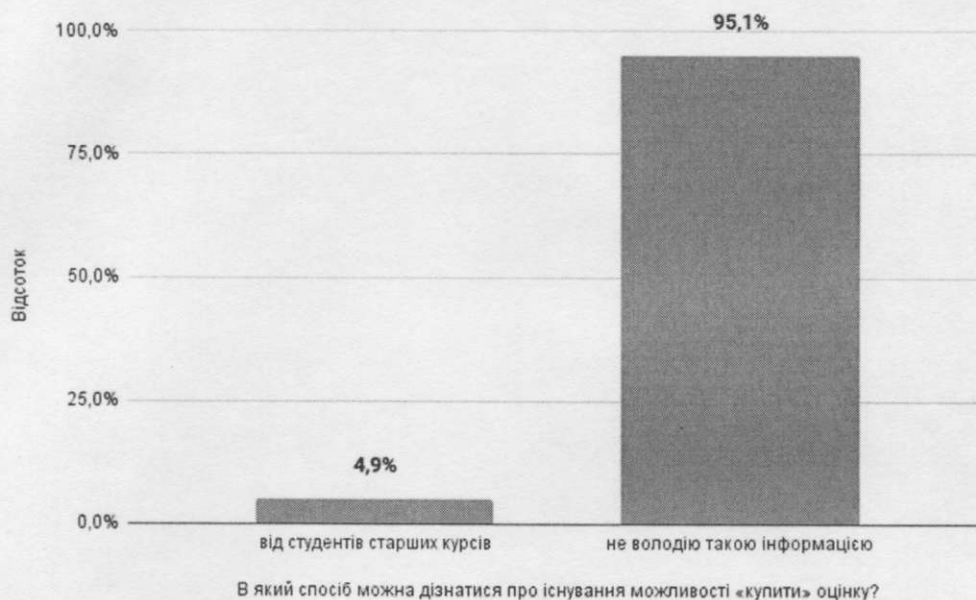

Рисунок 6 – Результати опрацювання відповідей респондентів (у відсотках)

З рисунку 6 видно, що 95,1% здобувачів вищої освіти не володіють інформацією щодо існування можливості «купити» оцінку.

6. Здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: «Оцініть як часто Вам в цьому навчальному році доводилось зустрічати повтори тем на різних дисциплінах (на шкалі від 1 до 5, де 1 – взагалі не доводилось, 5 – дуже часто)». Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 7.

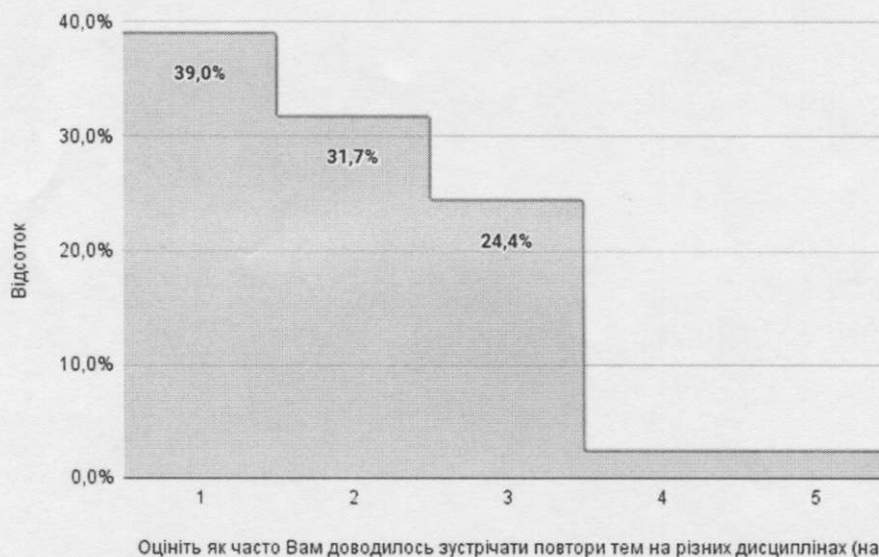

Рисунок 7 – Результати опрацювання відповідей респондентів (у відсотках)

Аналіз рисунку 7 показує, що 39 % здобувачів вказали, що «взагалі не доводилось» зустрічати повтори тем на різних дисциплінах в цьому навчальному році та 31,7% «скоріш не доводилось».

7. На питання «Чи доводилося Вам в цьому навчальному році писати однакові роботи для різних дисциплін?» респонденти відповіли, що не доводилось 78% (рис. 8).

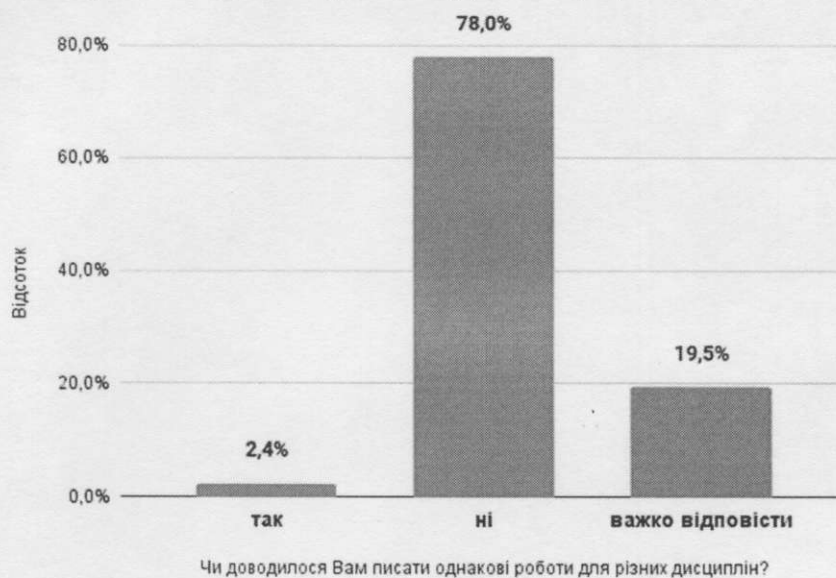

Рисунок 8 – Результати опрацювання відповідей респондентів (у відсотках)

8. На питання «Чи доводилося Вам в цьому навчальному році слухати курс (окремі теми) з академічного письма/академічної доброчесності?» 37% респондентів (в основному 1 курсу) відповіли, що не доводилось, та 63%, відповідно, «так».

9. На питання «Як Ви оцінюєте власне навчальне навантаження впродовж цього семестру?» здобувачі вищої освіти всіх курсів навчання відповіли 65,9% як «помірне навантаження» та 22 % «скоріш надмірне» (рис. 9).

Рисунок 9 – Результати опрацювання відповідей респондентів (у відсотках)

10. Здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: «Колективи яких кафедр, на Ваш погляд, є ВЗІРЦЕМ ДОБРОЧЕСНОСТІ та дотримання професійної етики?» (кількість відповідей не більше трьох). Дали відповіді 34 (83%) з 41 респондентів. Лідери серед кафедр за результатами опрацювання наведені на рисунку 10.

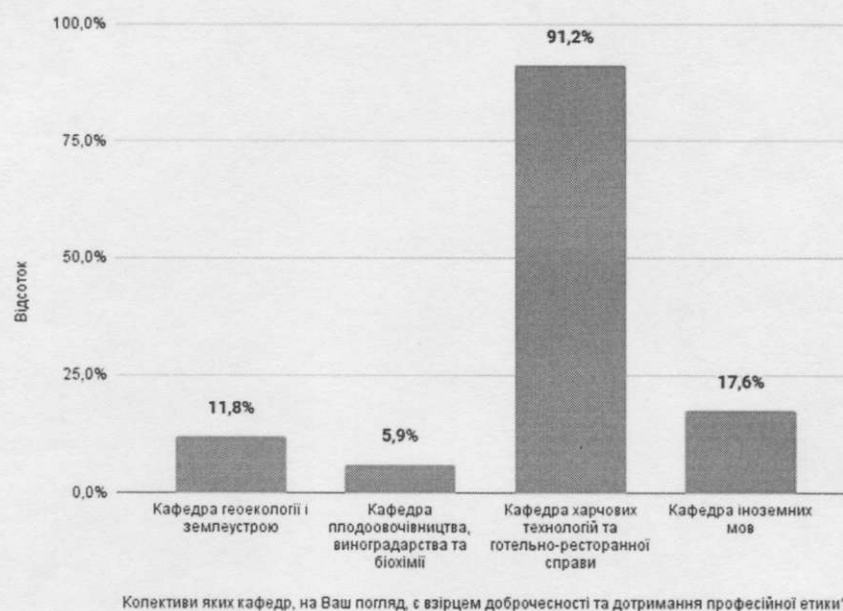

Рисунок 10 – Результати опрацювання відповідей респондентів (у відсотках)

Аналіз результатів опитування показує, що кафедру харчових технологій та готельно-ресторанної справи вказали 91,2% здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр», як взірець доброчесності та дотримання професійної етики.

11. Здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: *Які викладачі, на Ваш погляд, є ВЗІРЦЕМ ДОБРОЧЕСНОСТІ та дотримання професійної етики?* Дали відповіді 15 (37%) з 41 респондентів. В результаті озвучені здобувачами ВО всі прізвища викладачів кафедри харчових технологій та готельно-ресторанної справи.

Висновки

Аналіз результатів анкетування показав, що більшість респондентів високо оцінили організацію, зміст та якість освітніх послуг за ОПП «Готельно-ресторанної справи».

Аналіз питань пов'язаних з рівнем академічної доброчесності визначив, що чесність у навчанні та викладанні є базовою умовою освітнього процесу в університеті. Але також було з'ясовано, що в окремих випадках, студенти є порушують академічну доброчесність, що негативно відображається на іміджі всіх учасників освітнього процесу.

Стосовно питань про «купівлю» курсових робіт цілком очевидним видається, факт, що купівлю проводили на інтернет-ресурсах. Виявити цей факт недоброчесності допомагає система антиплагіату, яка використовується в університеті.

Незважаючи на вищесказане, з метою недопущення проявів недоброчесності необхідно:

1. Кураторам академічних груп посилити роз'яснювальну роботу:

– ознайомлювати студентів з Кодексом честі, Антикорупційною програмою ТДАТУ і «Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату серед здобувачів вищої освіти в ТДАТУ» та необхідністю дотримання загальноприйнятих норм морально-етичної поведінки в університеті.

2. Здобувачам вищої освіти:

– дотримуватися етичних принципів та керуватися правилами визначеними Кодексом честі, Антикорупційною програмою ТДАТУ;

– з метою забезпечення довіри до результатів навчання проводити аналіз власних робіт з точки зору ризиків виявлення академічного плагіату та самоплагіату.

3. Викладачам:

– дотримуватися вимог об'єктивності, валідності та справедливості під час оцінювання та забезпечувати відкритість і прозорість проведення оцінювання рівня

знань здобувачів;

- на засіданнях кафедри регулярно розглядати питання дотримання норм академічної доброчесності та системного уникнення їх порушень під час здійснення власної діяльності всіма учасниками процесу отримання та надання освітніх послуг;
- постійно вдосконалювати інформаційну відкритість всіх аспектів діяльності;
- на основі використання міждисциплінарних зв'язків та обміну міждисциплінарної інформації провести оптимізацію робочих програм навчальних дисциплін з метою уникнення повторів тем.

4. Для стимулювання здобувачів вищої освіти до самостійного виконання курсових і дипломних робіт та проектів

- залучати студентів до участі у наукових гуртках;
- результати наукових досліджень, систематично заслуховувати на засіданнях наукових студентських гуртків та наукових конференціях;
- результати наукових досліджень представляти у вигляді тез / наукових статей у наукових виданнях;
- керівникам курсових, дипломних робіт консультувати здобувачів щодо організованої та послідовної реалізації основних завдань курсових та дипломних досліджень на основі загальних вимог, здійснювати додаткове роз'яснення та уточнення складних питань;
- здійснювати публічний захист курсових і дипломних проектів.

Гарант ОПП «Готельно-ресторанна справа»
першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти

Олеся ПРІСС

Завідувачка відділу МЯОД ТДАТУ,
к.т.н, доцент

Радміла СКЛЯР